

Territory of the Second Rzeczpospolita. The author precises the list of work with the proscription to make use the women' labour and the labour of minor.

Keywords: women' labour, labour of minor, limit of night work, work with hatmful labour conditions, deadline limits of load hoisting and materials handline.

УДК 351.745-057.36(477)

І. Я. Швед

УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ОХОРОНИ ПРИ МВС УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА РЕОРГАНІЗАЦІЇ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства, що передбачає, зокрема, реалізацію та втілення в життя адміністративної реформи, котра зумовлює необхідність перебудови усієї системи державного управління, значної ваги набувають питання забезпечення прав і свобод громадян, захисту їх загальних інтересів. Водночас розширення та закріплення права власності в Україні, розвиток ринкових відносин у сфері економіки вимагають нових підходів і рішень щодо відповідного рівня правового забезпечення населення послугами органів внутрішніх справ і, зокрема, Державної служби охорони як їх складової частини.

Це, в свою чергу, зумовлює необхідність проведення детального аналізу правових та організаційних засад діяльності цієї охоронної структури, визначення напрямків її вдосконалення, що і стало метою нашого дослідження.

Стан дослідження. Проблематиці, що досліджується, присвячені праці окремих науковців, зокрема, О. М. Бандурка, В. В. Галунька, С. В. Краснокутського, О. П. Угровецького, В. І. Шаповала. У той же час, беручи до уваги, що дисертаційні дослідження цих правників видавались на початку поточного сторіччя, виникла необхідність розгляду шляхів вдосконалення діяльності Державної служби охорони з урахуванням реалій сьогодення.

Виклад основних положень. Головними засадами діяльності ДСО при МВС України є надання широкого спектра охоронних послуг. У теперішній час ДСО — єдина в державі структура, що надає збройну охорону і має відповідні завдання, визначені права і повноваження її працівників, у тому числі на здійснення владних функцій щодо правопорушників. Будучи однією із найбільш організованих, економічно стабільних структурних одиниць органів внутрішніх справ, ДСО стверджує себе надійним гарантом охорони майна всіх форм власності, забезпечує вагомий внесок у справу боротьби зі злочинністю [1, 13–14].

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про міліцію» [2], постанови Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1993 р. № 615 [3], наказу МВС України від 25 листопада 2003 р. № 1433 «Про організацію службової діяльності міліції охорони Державної служби охорони при МВС України» [4] основними завданнями ДСО є:

— забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів;

- запобігання правопорушенням та їх припинення;
- охорона і забезпечення громадського порядку;
- захист власності від злочинних посягань.

Державна служба охорони відповідно до покладених на неї завдань:

1) визначає за погодженням із власниками майна або уповноваженими ними органами чи особами вид охорони під час її організації (міліцейська, цивільна, за допомогою пунктів централізованого спостереження тощо);

2) бере участь у розробці комплексу стандартів на технічні засоби охоронного призначення з урахуванням міжнародних вимог і норм, розвитку міжнародного співробітництва у галузі їх стандартизації, а також співробітництва з вітчизняними та іноземними суб'єктами підприємницької діяльності у галузі стандартизації, проектування, виробництва, монтажу та обслуговування зазначених технічних засобів;

3) забезпечує випробування вітчизняних та іноземних зразків технічних засобів охоронного призначення для подальшого впровадження;

4) здійснює в установленому порядку сертифікацію технічних засобів охоронного призначення, що застосовуються на території України.

Якість виконання цих функцій залежить від багатьох чинників, зокрема: законодавчого визначення правового статусу ДСО при МВС України, рівня організованості, стану упорядкування діяльності апарату управління тощо.

Протягом останніх років в діяльності Державної служби охорони в Україні відбулися певні позитивні зрушення в організаційній, службовій та фінансово-економічній сфері.

Попри це, залишається низка проблем, що вимагають відповідного розв'язання, як-от: удосконалення законодавчого забезпечення охоронної діяльності на території України; організаційно-управлінської структури, функціонування галузевих служб органів внутрішніх справ та територіальних підрозділів ДСО; розширення сфери охоронних послуг; покращення відбору, професійної підготовленості персоналу; забезпечення належного порядку взаємодії із суб'єктами господарювання, що створені за участю коштів Державної служби охорони при МВС України, та недержавних охоронних організацій.

У частині вдосконалення законодавчого врегулювання окресленого виду діяльності необхідне прийняття Закону України «Про охоронну діяльність», який би визначив правові засади господарювання суб'єктів усіх форм власності у цій сфері, систему взаємовідносин між ДСО та недержавними охоронними структурами.

У Комітеті з питань законодавчого врегулювання правоохоронної діяльності Верховної Ради України (далі — Комітет) на даний момент перебуває на розгляді відповідний законопроект (реєстраційний № 4824 від 14 липня 2009 р.) У той же час ретельний аналіз викладених у ньому положень засвідчив необхідність внесення до цього документа ряду доповнень. З точки зору автора доречно було б, враховуючи досвід Російської Федерації, однією

із статей законопроекту передбачити, що діяльність міліції ДСО регламентується окремими нормами спеціального законодавства, зокрема Законом України «Про міліцію».

У цьому документі повинно знайти своє відображення і питання визначення правового та соціального захисту персоналу суб'єктів охоронної діяльності.

Окрім цього, даним законопроектом доречно було би зумовити вичерпний перелік об'єктів, охорону яких може здійснювати лише ДСО, передбачити умови припинення або призупинення суб'єктами охоронної діяльності договірних стосунків в односторонньому порядку за наявності у них достатніх відомостей, що свідчать про їх залучення до заходів, котрі містять ознаки злочинів, унеможливлення укладення угоди про охорону за умов відсутності документів, що підтверджують право володіння чи користування замовниками послуг майном, а також правомірність знаходження майна у визначеному місці.

Необхідно також запровадити мінімальні гарантії фінансового забезпечення суб'єкта охоронної діяльності в разі неналежного виконання ним договірних зобов'язань.

У законопроекті взагалі не передбачено вирішення питання функціонування внутрішніх служб охорони суб'єктів господарювання. У той же час, наприклад, у Російській Федерації діє відповідний закон, що визначає організаційно-правові основи діяльності такого виду охорони.

На думку автора, проектом закону доречно було б визначити не лише обмеження на видачу ліцензії, але й ліцензійні умови, зокрема наявність кваліфікаційних вимог до керівництва суб'єктів охоронної діяльності.

З метою розширення сфери охоронних послуг ДСО потрібно здійснити такі першочергові заходи:

1. Укладення договірних відносин на охорону об'єктів, що займають велику територію, а також корпоративних споживачів охоронних послуг.

2. Запровадження охорони об'єктів приватного будівництва з використанням новітніх охоронних систем.

3. Забезпечення повного спектра послуг по охороні кредитно-фінансових установ, починаючи від пошуку будівлі під банківську установу, до розробки документації на обладнання приміщень охоронно-пожежною сигналізацією, їх обладнання та надання послуг по охороні приміщень, супроводження грошових знаків і цінних паперів, обслуговування банкоматів тощо.

4. Надання послуг по реагуванню нарядів пунктів централізованого спостереження на повідомлення про скоєння злочинів (правопорушень) проти водіїв, у тому числі таксистів приватних підприємств.

5. Запровадження та розширення сфери надання послуг по охороні різних приватних заходів (весілля, концерти, збори, спортивні матчі, фестивалі тощо) [1, 76–77].

6. З метою здешевлення вартості послуг технічної служби впровадження в службу діяльність можливості функціонування груп затримань пунктів централізованого спостереження (ГЗ ПЦС) у складі двох співробітників ДСО з використанням службових собак.

7. Маючи на увазі необхідність збереження ринку послуг, у населених пунктах, де нарахування за охорону ПЦС складають незначні суми, забезпечення виконання службових обов'язків нарядів у складі одного співробітника ДСО та працівника територіального органу внутрішніх справ з використанням транспорту та службових собак охорони. Такий порядок несення служби практикується в багатьох регіонах, зокрема у Львівській області, де на даний час функціонує 6 таких нарядів. Результати їх діяльності засвідчують реальну доцільність такого способу виконання договірних зобов'язань.

8. У контексті підготовки до Євро 2012 розробка та впровадження спільно з відомчими навчальними закладами системи МВС навчання стюардів, спеціалістів по фізичній охороні осіб із подальшим укладенням договірних стосунків з потенційними клієнтами.

Вдосконалення організаційно-управлінської структури Державної служби охорони при МВС України передбачає:

1. Забезпечення оптимізації всіх ланок Державної служби охорони першочергово шляхом скорочення адміністративно-управлінського апарату, виключення дублюючих ланок керування та одночасного покращення його якісного складу.

2. Здійснення перегляду змісту управлінської діяльності шляхом відмови від неефективних методів і стилів керування, забезпечення використання керівного та командного складу для виконання виключно тих функцій, що безпосередньо впливають на отримання кінцевого позитивного результату роботи.

З цією метою доречно переглянути та внести зміни в діючі відомчі нормативні документи, що регламентують діяльність ДСО, зокрема накази МВС України від 25 листопада 2003 року № 1429, 1430, 1431, 1432, 1433.

У питаннях покращення відбору, навчання та виховання кадрів варто:

1. Суттєво зменшити час прийому кандидатів на посади охоронників ДСО при МВС України, які несуть службу без зброї.

2. З метою більш ефективного вивчення кандидатів на службу застосовувати порядок їх тимчасового працевлаштування в системі ДСО при МВС України або на створених нею підприємствах кандидатів на службу.

3. Запровадити спрощену схему прийняття на роботу цивільних охоронників із можливістю укладання з ними короткотермінових трудових договорів без запровадження в підрозділах Державної служби охорони штатної чисельності.

Стосовно вдосконалення діяльності галузевих служб ДСО необхідними є:

1. Невідкладне переоснащення та модернізація пунктів централізованого спостереження новітніми технічними засобами охоронного призначення, їхня подальша оптимізація та створення на цій основі єдиного центру оперативного управління силами та засобами ДСО.

2. Упровадження технічних систем контролю (пристрої визначення місцезнаходження автотранспортних засобів) за всіма видами мобільних нарядів ДСО з метою зосередження сил і засобів оперативного реагування на протиправні прояви.

На даний час у підрозділах ДСО м. Києва, Донецької та Харківської області функціонує система супутникового моніторингу та дистанційного керування «Дрозд». Вона дозволяє в режимі реального часу відстежувати переміщення нарядів міліції охорони та коригувати їх дії [5].

У ГУМВС України в м. Києві певний час уже впроваджена централізована система управління нарядами, що забезпечує своєчасне реагування на повідомлення про скоєні правопорушення, задіяння необхідної кількості нарядів міліції, у тому числі ДСО, для розкриття злочинів.

3. Розширення сфери надання технічних послуг охорони власникам підприємств малого бізнесу, приватним підприємцям, обладнання магазинів, кіосків, торговельних палаток кнопками тривожної сигналізації та іншими технічними засобами охоронного призначення.

4. Створення систем дистанційного відеоспостереження з метою здійснення належного контролю за несенням служби на особливо важливих об'єктах та кредитно-фінансових установах, як персоналом охоронних підприємств.

5. Залучення провідних виробників технічних засобів охоронного призначення до розробки та випробування їх новітніх зразків [1, 79].

6. Наявність підготовлених на високому професійному рівні технічних фахівців.

7. З метою значного збільшення кількості приміщень з особистим майном громадян доречно було б укласти угоди з будівельними організаціями щодо облаштування помешкань засобами охоронно-попереджувальної сигналізації з подальшим укладенням договорів на охорону із квартиронаймачами.

Для розширення сфери фізичної охорони необхідно здійснювати ретельний відбір кандидатів, належним чином їх навчати і достатньою мірою забезпечувати необхідним оснащенням, відповідним рівнем оплати праці, що зрештою гарантуватиме високий рівень організації охорони, який передбачає повне задоволення побажань замовника щодо порядку, часу та умов несення служби; чіткість та пунктуальність у виконанні обов'язків охорони в будь-яких умовах; щоденний контакт керівника або старшого охорони із замовником для отримання оцінки роботи кожного охоронника за добу, яка в свою чергу є основою визначення величини премії охоронця за місяць.

З метою удосконалення взаємодії із суб'єктами господарювання, створеними за участю коштів ДСО при МВС України, та недержавними охоронними організаціями необхідно:

1. Вживати заходів для прискорення прийняття Закону України «Про охоронну діяльність», зробивши його базовим для всіх суб'єктів охоронної діяльності. При цьому у наявний в Комітеті Верховної Ради законопроект доречно внести запропоновані автором зміни та доповнення.

2. Визначити механізм спільного виконання охоронних функцій працівниками державних і недержавних охоронних організацій.

3. Передбачити можливість проходження персоналом недержавних охоронних структур первинної підготовки та підвищення їх кваліфікаційного рівня на базі навчальних закладів системи МВС України.

4. Для забезпечення охорони неплатоспроможних об'єктів за більш низькими цінами у регіонах, де відсутні підрозділи Державної служби охорони при МВС України (переважно сільська місцевість), створювати малі підприємства із залученням коштів ДСО, регіональних фондів ветеранів охорони, страхових агентств і фізичних осіб із числа ветеранів ДСО [1, 80–81].

Висновки. Упровадження цих пропозицій дозволить Державній службі охорони, як невід'ємній складовій системи внутрішніх справ, суттєво покращити ефективність своєї діяльності, забезпечити подальшу реорганізацію МВС України, значно підвищити якість забезпечення громадян охоронними послугами.

Література

1. Шаповал В. І. Організаційно-правові основи діяльності державної служби охорони при МВС України щодо попередження та припинення правопорушень : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. В. Шаповал. — К., 2005. — 197 с.
2. Про міліцію : Закон України від 20 груд. 1990 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 4. — Ст. 20.
3. Про заходи щодо вдосконалення охорони об'єктів державної та інших форм власності : постанов Кабінету Міністрів України від 10 серп. 1993 р. № 615.
4. Про організацію службової діяльності міліції охорони Державної служби охорони при МВС України : наказ МВС України від 25 листоп. 2003 р. № 1433 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0627-04>
5. Цівка В. О. Державна служба охорони при МВС України в системі єдиної дислокації ОВС // Актуальні проблеми охорони громадського порядку та досудового провадження : матеріали наук.-практ. конф., 28 трав. 2010 р. — Д., 2010. — С. 117–119.

Анотація

Швед І. Я. Удосконалення діяльності Державної служби охорони при МВС України як складова частина реорганізації органів внутрішніх справ. — Стаття.

Розглянуто правові, організаційні засади діяльності Державної служби охорони, її основні функції та завдання згідно з вимогами чинного законодавства, визначено напрями їх удосконалення на сучасному етапі розвитку країни.

Ключові слова: Державна служба охорони, охоронна діяльність, чинне законодавство, сфера охоронних послуг.

Аннотация

Швед И. Я. Усовершенствование деятельности Государственной службы охраны при МВД Украины как составляющая часть реорганизации органов внутренних дел. — Статья.

Рассмотрены правовые, организационные основы деятельности Государственной службы охраны, ее основные функции и задачи согласно требованиям действующего законодательства, определены направления их совершенствования в нынешнем состоянии развития страны.

Ключевые слова: Государственная служба охраны, охранная деятельность, действующее законодательство, сфера охранных услуг.

Summary

Shved I. Improvement of State of Security Service at the Interior Ministry of Ukraine as part of the reorganization of the Interior. — Article.

Legal, organizational principles of the state security service, its main functions and tasks as required by applicable law are considered. Areas of improvement in the present state of development are identified.

Keywords: State security service, security services, the current legislation, the scope of security services.